

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

תוכן

- א. מנה ימים וקדש חדש 1
- ב. מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי 1

דף ה.

א. מנה ימים וקדש חדש

י"א שמצוה לבית הדין למנות את הימים, ולקדש את החודש כעבור עשרים ותשעה ימים ותשצ"ג חלקים¹, אם נראתה הלבנה².

ב. מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי

מצות עשה³ מן התורה שיספור כל אחד מישראל שבעה שבועות ימים, מיום הבאת קרבן העומר, שנאמר (ויקרא כג פסוק טז) וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמִּזְבַּחַת הַשֶּׁבֶת מִיּוֹם הִבִּיאְכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שָׁבָתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה, ואומר (דברים טז פסוק ט) שֶׁבַע שָׁבָעַת תִּסְפֹּר לָךְ.

מן התורה צריך למנות הימים וגם השבועות, שנאמר (ויקרא שם פסוק טז) תִּסְפְּרוּ הַיָּמִים יוֹם, כלומר עד חמשים ואומר שבעה שבועות תספור לך, כיצד יספור שניהם, כשמגיע לשבעה ימים, יאמר – היום שבעה ימים שהם שבוע אחד, וכשמגיע ליום ארבעה עשר יאמר – היום ארבעה עשר יום שהם שני שבועות, וכן בשאר כל סוף שבוע ושבוע, ואם לא עשה כן לא יצא ידי חובתו מן התורה.

¹ כשהיום מחולק לעשרים וארבע שעות והשעה מחולקת לאלף ושמונים חלקים. ואף על פי שאמרו על הירח שפעמים בא בארוכה ופעמים בא בקצרה, פעמים יוסיף ופעמים יגרע, שנאמר עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו, שמש הוא שיודע מבואו, ירח לא יודע, הרי זהו החשבון המדוקדק, אבל לפי חשבון העיבור בקירוב ובמהלך האמצעי, משיתקבץ הירח והחמה עד שיתקבצו פעם שניה הם תשעה ועשרים יום ושתיים עשרה שעות מיום השלישים ותשצ"ג חלקים מהשעה השלש וזהו הזמן שבין כל מולד ומולד

² דעת ר"ת בתוס' חגיגה יז" ד"ה אמרה תורה וז"ל "היה קשה להרב רבינו משולם היכן אמרה תורה למנות ימים לקדש חדש והיה מניה מנה שנים וקדש יובל ... אך קשה לר"ת למחוק הספרים ולהגיה גירסא שאינה בשום מקום ומפרש דודאי ר"ח נמי דאורייתא הוא למימני ביה יומי וכדאמרינן בפ"ק דמגילה (דף ה.) מנין שאין מחשבין שעות להרשים ת"ל עד חדש ימים ימים אתה מונה ואי אתה מונה".

³ כל זה לשון שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן תפט סעיף א ה – 1

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ראש השנה

אבל בימים שבין כל שבוע ושבוע, כלומר מיום ח' עד יום י"ג ועד בכלל, ומיום ט"ו עד יום עשרים, וכן הימים שבין שאר השבועות, יש אומרים שאין צריך למנות בהן השבועות אלא הימים בלבד. כגון ביום ח' יאמר – היום שמונה ימים, ואין צריך לומר שהם שבוע אחד ויום אחד.

ויש אומרים להיפוך ביום ח' יאמר – היום שבוע אחד ויום אחד וביום ט"ו יאמר – היום ב' שבועות ויום אחד.

ויש אומרים שצריך לומר בהם סכום הימים והשבועות כגון ביום ח' יאמר – שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד, וכן בשאר כל הימים צריך לומר סכום כל הימים והשבועות ומנין הימים העודפים על השבוע, וכן נתפשט המנהג בכל תפוצות ישראל ואין לשנות.

אם טעה ומנה באחת מב' הספירות (הראשונות) בימים שבאמצע השבועות, אין צריך לחזור ולספור בזמן הזה שהספירה מדברי סופרים⁴, ואף בימים שהם סופי השבועות כגון יום ז' וי"ד וכיוצא בהם, אם טעה ולא מנה אלא הימים בלבד ולא הזכיר השבועות כלל, יש אומרים שאין צריך לחזור ולספור בזמן הזה שהספירה אינה אלא זכר, וכיון שספר הימים יצא.

אבל אם ספר שבועות בלבד כגון שאמר היום שבוע אחד או שני שבועות ולא הזכיר מנין הימים, צריך לחזור⁵ ולספור לפי שעיקר הספירה הוא מנין הימים שבמנין הימים בלבד יכולין לספור כל המ"ט יום, אבל במנין השבועות בלבד בלא הזכרת שום מנין ימים, אי אפשר לספור אלא הימים שהם סופי השבועות.

ויש אומרים שאף אם מנה הימים לבד צריך לחזור ולספור שכל מה שתקנו חכמים תקנו כעין של תורה, ויש לחוש לדבריהם לחזור ולספור בלא ברכה.

⁴ דעת הרמב"ם והחינוך שהוא נוהג מן התורה גם עתה, אכן דעת הפוסקים ושו"ע וכמה פוסקים שאינה בזה"ל אלא זכר למקדש שהקריבו עומר וכן הוא סוגית הפוסקים בסימן זה אכן באמת הרמב"ם ג"כ לאו יחידאה הוא בדעתו שגם דעת רבינו ישעיה כן הוא עיין בשב"ל ריש סימן רל"ד וכן הוא ג"כ דעת ר' בנימין שם עיין שם בסוף הסימן וכן הוא ג"כ דעת ראבי"ה הובא באו"ז סי' שכ"ט ומשמע שם דגם האו"ז מודה ליה בדינו ע"ש. וכן מדברי רב יהודאי ורב עמרם ורי"ן גיאות שהסכים לדבריהם והובא בעיטור שאם לא מנה מבערב שהפסיד המקפידין אנו על תמימות משמע לכאורה שהוא מן התורה ולא ליזכר בעלמא מדדהי העיטור לדבריהם מטעם דספירת העומר לידן ליתא מדאורייתא דהשתא ליכא לא הבאה ולא קרבן וליכא לדקדוקי בתמימות משמע דלדידהו הוי דאורייתא. ביאור הלכה סימן תפט סעיף א ד"ה לספור

⁵ וכ"כ מ"ב ס"ק ז

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>